

**मंत्रालयीन विभागातील वेगवेगळ्या नोंदवह्या
नष्ट करणे वा जतन करणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-२००७/प्र.क्र.५२/०७/१८ (र. व का.),

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- ८ जानेवारी, २००८

परिपत्रक

मंत्रालयीन विभागातील कार्यासनामध्ये संदर्भ नोंदवही, प्रकरण नोंदवही, अनापचारिक संदर्भ नोंदवही, विधानसभा/विधानपरिषद प्रश्न नोंदवही इत्यादी सांगण्या वेगवेगळ्या प्रकारच्या नोंदवह्या ठेवल्या जातात. त्याचप्रमाणे उप सचिव / सह सचिव, सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव / मुख्य सचिव यांच्या कार्यालयात प्राप्त होणारे टपाल / प्रकरण इत्यादींची आवक जावक नोंद होण्यासाठी नोंदवह्या ठेवल्या जातात. या नोंदवह्यांचे वर्गीकरण करणे वा त्या नष्ट करणे याबाबत विशिष्ट असे आदेश/सूचना नसल्यामुळे तसेच अनावश्यक असलेल्या नोंदवह्या नष्ट करण्याची कार्यवाही करण्यात येत नसल्यामुळे या नोंदवह्या पडून राहतात. त्यामुळे कार्यालयातील जागा अनावश्यकरीत्या व्यापून राहते, असे निदर्शनास आले आहे.

२. गतीमान प्रशासनात कागदविहीत कार्यालय व कार्यालयीन स्वच्छता इत्यादी महत्त्वाच्या बाबी आहेत. त्याचा विचार करून मंत्रालयीन विभागातील कार्यासने व वरिष्ठ अधिका-यांकडे ठेवण्यात येणाऱ्या नोंदवह्या नष्ट करण्यासंदर्भात खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी :-

- (i) उप सचिव/ सह सचिव, सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव यांच्या कार्यालयातील टपालांची / प्रकरणांची आवक जावक नोंदवह्या ५ वर्षांच्या कालावधीपर्यंत जतन करण्यात याव्यात व त्यानंतर नष्ट करण्यात याव्यात.
- (ii) मंत्रालयीन विभागातील कार्यासनातील प्रकरणे नोंदवही व्यतिरिक्त अन्य नोंदवह्या ५ वर्षे कालावधीपर्यंत जतन करून नष्ट करण्यात याव्यात. मात्र, प्रकरण नोंदवह्या कायमस्वरूपी जतन करून ठेवण्यात याव्यात.
- (iii) गेव्हा शाखेतील नोंदवह्या कायमस्वरूपी जतन करण्यात याव्यात. तसेच, गेव्हा शाखेतील अन्य नोंदवह्या

(कृ.मा.प...

नष्ट करण्याबाबत शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.५३२०, दि.२४ नोव्हेंबर १९३१ अनुसार कार्यवाही करण्यात यावी. त्यानुसार जतन करावयाचा अभिलेख व त्या जतन करून ठेवण्याबाबत कालावधीची माहिती त्या परिपत्रकासोबत जोडलेल्या परिशिष्टात नमूद केलेली आहे.

वर नमूद केल्यानुसार नोंदवह्या नष्ट करण्याच्या सूचना सदर परिपत्रकान्वये सर्व मंत्रालयीन विभागांना देण्यात येत आहेत.

३. सदरहू शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २००८०१०९१५४०५२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(चं. भा. म्हात्रे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यास-
निवड नस्ती